

በኢትዮጵያ ላይ ያንተገበበውን የውጭ ኃይሎች ሴራ እንዴት ለመቋቋም እንችላለን?

--ካለፈው ታሪካችን በመማር--

አክሎማ ቢራራ (ዶር)

ክፍል ሶስት

ያለፉት አምሳ ዓመታት የፖለቲካ ታሪካችን የሚያሳየን ግድፈት ወይም ድክመት (Failure) ካለፈው ተምረን የወደፊቱን ለማሻሻል ሞክረን እናውቅም። የአቋም ግትርነት ከባህርያችን ጋር ተቆራኝቷል። በክፍል አንድና ሁለት የቀረቡትን ተግዳሮቶች ሰብሮ ለመውጣትና አቅጣጫዎችን ስኬታማ ለማድረግ **የጋራ አገር አለን ማለትን፤ የጋራ ዓላማና እምነት አለን ማለትን፤ የጋራ ብሄራዊ ዓላማ አለን ማለትን** ይጠይቃል። ለጋራ የሃገር ደህንነትና ቀጣይነት፤ ለጋራ ጥቅምና ዘመናዊነት፤ ለጋራ ፍትሃዊና ዘላቂ እድገት ተባብረን ለመስራት የምንወስንበት ወቅት አሁን ነው። ኢትዮጵያ ከፈረሰችና የእርስ በርስ ግጭት ከተነሳ በኋላ አይደለም። ጊዜ የለንም። አምስትና አስር ዓመታት እንጠብቅ፤ እንቆይ ካልን ኢትዮጵያን እናጣታለን!!

ኢትዮጵያን ለማዳን የምንችለው እኛው ብቻ ነን። ኢትዮጵያ ብትፈራስ አዲስ ህይወት እናገኛለን የሚሉ ወገኖች ተሳስተዋል። ገና ያላዩት ነገር ይናፍቃል እንጂ ይህች አገር ከፈረሰች ከሶማሊያና ከሶሪያ የየባሰ ሁኔታ ይከሰታል። በአዲስ አበባ ሆነ በሌላ ከተማ የምናየው ሰማይ ጠቀስ ህንጻ፤ ተወዳዳሪ የሌለው ቪላ፤ መሰረተ ልማት ወዘተ. ይወድማል።

ኢትዮጵያን እንድትፈርስ ያደረግናት ራሳችን ነን። ለክፉም ለደጉም ልምድ አለን። የሚጠይቀው ከቡድን ወይም ከፓርቲ ወይም ከጎሳ ወይም ከኃይማኖት ጥቅም በላይ ሃገርንና መላውን ሕዝቧን ማስቀደምን! ከመጠላለፍና እርስ በርስ ከመነታረክ በፊት መደማመጥንና መቻቻልን! አንዱ ከሌላው ለመማር ፈቃደኛነትን! የእኔ አጀንዳ ይቅደም ከማለት በፊት እየተናበቡ በጋራ ብሄራዊ ዓላማ ላይ የተመሰረተ የጋራ ራዕይንና ተልእኮን ማመቻቸትን! ይሆናል። ይኼን ለማድረግ ያልቻልነው እኛው ነን። ፈረንጆች አስገድደውን አይደለም።

ላለፈው ጥፋት ወይም ድክመት ቁም በቀለኛነትን ማስተጋባት አያዋጣም። ያለፈው አልፏል። የአገራችን ሁኔታ የሚጠይቀው ጥፋቶችን አምናና ተቀብሎ የመተማመንን ባህልን ማጠናከርን ነው። **የድብቅ አጀንዳን** ልማድ ከማድረግ ይልቅ ግልጽነትን፤ ሃላፊነትንና ተጠያቂነትን የባህሎቻችን አካል ማድረግ ወዘተ ለዲሞክራሲያዊ ስርዓት ግንባታ ወሳኝ ናቸው።

የአስተሳሰብ ለውጥ ወሳኝነት (The imperative of a paradigm shift)

ከተማሪው እንቅስቃሴ (1960s and early 1970s) ጀምሮ እስካሁን (2017) የተገነዘብኩት አንዱ ትምህርት እኛ “ምሁራንና ልሂቃን ነን” ብለን ራሳችን የምንሰይም ግለሰቦች የሃሳብ መሪዎችና ቡድኖች ወደኋላ ዘወር ብለን በማሰብ “ምናልባት እኔኮ ተሳስቶ ይሆናል፤ የተናገርኩት ሌላውን ሰው አስቀደምት ይሆናል፤ ለሃገራችን አደጋዎችን ፈጣሪና አስተጋቢ ይሆናል” ለማለት የማንደፍር መሆናችንን ነው። የአስተሳሰብ ለውጥ ያስፈልጋል ስል “ምናልባት እኔ ተሳስቶ ይሆናል፤ እስኪ ከመናገር ማዳመጥንና ራሴን መመራመርን ላስቀድም” የሚለውንም እናስብበት ማለቴ ነው። ሌላውን ማማት፤ ሌላውን ማውገዝ መቆም አለበት!! መጀመሪያ የራሳችንን ስህተት እንቀበል!!

መኖር ብዙ ነገሮችን ያሳያል። የሌሎች አገሮችን ልምድ ማየት አስተሳሰብን ያሰፋል። እኛ ኢትዮጵያዊያን ከዚህ በፊት የተጓዥንባቸውን የፖለቲካ መንገድ ግድፈቶች በጸሞና ብናጤናቸው ከራሳችን የፖለቲካ ታሪክ ብዙ ለመማር እንችል ነበር። ችግሩ ስህተቶችን መስራቱ አይደለም። ችግሩ ከስህተቶች ለመማር አለመቻላችን ነው። ከስህተት አለመማር በራሱ አስለች ነው። በተጨማሪ፤ የእኔ ትውል ለአሁኑና ለተከታታይ ትውልድ መንፈስን፤ ህይወትን፤ አገርንና ህብረተሰብን የሚለውጡ ወይም የሚያድሱ ሃሳቦችን ሊሸምት የሚያስችል ትምህርት እንዲያገኝ አላስቻልነውም። የአሁኑና ተከታታይ ትውልድ ከብሄር ጥላቻ፤ ከመናናቅ፤ ከምቀኝነት፤ ከቂም በቀልነት ምን ለማስተማር ይቻላል? አይቻልም።

ያለፈውን በግድፈት፤ በቂም በቀልነት፤ በጥላቻ ወዘተ. የተበከለ የፖለቲካ መንገድ ለአንድ ደቂቃ ዞር ብለን ብናስተውለውና ከአሁን በኋላ ከአብሮ መስራት ውጭ ሌላ አማራጭ የለም! አገርንና ሕዝብን ከማስቀደም ሌላ አማራጭ የለም! ከመቻቻልና ለሌላው ግለሰብ፤ እንደ ኢትዮጵያዊነቱና እንደ ሰብእነቱ ከማሰብ፤ “ነግ በእኔ” ከማለት (Empathy) የተሻለ ውጤት ሊያስገኝ የሚያስችል መንገድ የለም! ብለን አብረንና ተባብረን ለመስራት ብንችል ለኢትዮጵያና ለመላው ሕዝቧ ከፍተኛ አስተዋጾ ለማድረግ እንችላለን። ልዩነት ጤናማ ነው። ልዩነት እንዳለ ሆኖ፤ አንዱ ሌላውን ማዳመጥ፤ አንዱ ከሌላው ለመማር ፈቃደኛ ቢሆን ለኢትዮጵያና ለመላው ሕዝቧ አዲስ ምእራፍ ይከፍታል። የማያዋጣው ጊዜ ያለፈበት መንገድ “የእኔ አስተሳሰብ፤ የእኔ ድርጅት” ብቻ (My Way or the Highway) የሚለው ጊዜ ያለፈበት ጎዳና ነው።

በተደጋጋሚ ከባለሞያዎች የምንሰማው እንዲህ የሚል ነው። “አንድ ግለሰብ ለመመራት ካልቻለና ፈቃደኛ ካልሆነ፤ ለመምራት አይችልም፤ የሞራል ብቃት የለውም። አንድ ግለሰብ ከሌላው ለመማር ካልቻለ ለማስተማር አይችልም፤ ራሱን ለመለወጥ አይችልም።” ራሳችን

ለማሻሻል ስንል፤ ለትምህርት ያለን ትጉህነትና ታሪካዊ ባጣም አስደናቂ ሆኖ ሳለ ከእርስ በእርስ ለመማር፤ ለሃገርና ለሕዝብ ጥቅም ስንል ለመመራትና ሕብረተሰቡን ለማገልገል ያለን ፍላጎት በጣም ዝቅተኛ ነው። ይህ ከቀጠለ እውነተኛ ዲሞክራሲን ለመመስረት አንችልም። ካልቻልን ኢትዮጵያ ትፈረሳለች፤ ከፈረሰች ሁሉም ኢትዮጵያዊያን ይጎዳሉ። ዲሞክራሲ የቡድን፤ የማህበረሰብና የህብረተሰብ ስፖርት እንጅ የግለሰብ ስፖርት አይደለም። የአስተሳሰብ ለውጥ፤ መተባበርን፤ መተሳሰብን፤ መደማመጥን፤ መደጋገፍን ወዘተ ርፈ. ይጠይቃል።

በመተባበር፤ በመደጋገፍና በጋራ ጥቅም የተመሰረተ የፖለቲካና የአድጋሚ ባህል ስር እንዲሰድ ከፈለግን መጀመሪያ የአስተሳሰብ ለውጥ በማድረግ የኢትዮጵያን ዘላቂነትና የሰብጥር ሕዝቧን እንድንት የታሪክ ሂደት ተቀብለን፤ የኢትዮጵያን የመላውን የኢትዮጵያን ሕዝብ ዘላቂ ጥቅም እናስቀድም ለሚል መርህ የማይወላውል ትኩረትና ቅድመት መስጠት ግዴታችን ነው።

ኢትዮጵያን እኛ ካለቀደምን ማን ሊያስቀድምልን ነው? የእያንዳንዱን ኢትዮጵያዊ መብት ካለቀደምን ማን ሊያስቀድምልን ይችላል? አንዱ ወገን በሌላው ላይ የሚደረገውን ሃሜት፤ የጥላቻ መርዝና ሕዝብን መከፋፈል ስንሰማና ስናይ ለምን በድፍረት ይኼ ትክክል አይደለም ለማለት አንችልም? ብሄራዊ ጥቅም በመሸነጋገል ስኬታማ አይሆንም።

ብሄራዊና ሕዝባዊ ጥቅሞች ተቀዳሚ ይሁኑ ስል የሁሉም ብሄርና ኃይማኖት አባላት መብትና ጥቅም ይከበሩ ማለቱ ነው። የኢትዮጵያን ብሄራዊ ጥቅም፤ የኢትዮጵያን ቀጣይነትና ሉዐላዊነት እናስቀድም የሚለው መርህ የሁሉም ብሄሮች ግዴታ ነው። ይኼን የጋራ ብሄራዊ ዓላማ የሚጻረሩትን ግለሰቦችና ቡድኖች ደፍረን ለመተቸትና ለመናገር መቻል አለብን።

እኛ አገራችን ለቀን ወደ ሌላ አገር (አሜሪካ፤ ካናዳ፤ አውስትራሊያ፤ ጀርመኒ ወዘተ) ስንሰደድ የተሰደድንበትን አገር የሕዝብ ስርጭት፤ ባህል፤ ኃይማኖት፤ ፖለቲካ ወዘተ ያለ ማመንታት እንቀበላለን። ሰዓትና አለቃ እናከብራለን። ለብዙዎቻችን የጋራ የሆነችውን እናት አገር ታሪክና ሌላ ለመቀበል፤ አገር ወዳድ መሪዎችን ለማፍራትና ለመንከባከብ በጣም ያስቸግረናል። በአገራችን ግፍና በደል ይፈጸማል ካልን በኋላ በካናዳ፤ በአሜሪካ፤ በአውሮፓና በሌሎች አገሮች አቤቱታ የምናቀርበው በተናጠል፤ በጎሳ፤ በኃይማኖትና በሌሎች መለያዎች ነው። አማራው ለአማራው!! ትግራይ ለትግራይ!! አሮሞው ለአሮሞው!! አጅኩ ለራሱ ብሄር!! ሰማሌው ለራሱ ወዘተ ርፈ. ይቀም የሚለው የማንነት መርህና አቋም ኢትዮጵያዊነትን አድክሞታል። ስለደከመም የምንጋራው እሴት የለም የሚለው ባህል ስር እንዲሰድ ተደርጓል።

የምንጋራት አገር አለችን ወይንስ የለችንም?

ላለፉት ሃያ ሰባት ዓመታት ኢትዮጵያን፤ የተፈጥሮ ኃብቷን፤ ባጀቷን በበላይነት ተቆጣጥረው በማንም አገር ታይቶ የማይታወቅ የግል፤ የቤተሰብና የፓርቲ ኃብት ያካበቱት ህወሓቶችና ተባባሪዎቻቸው ከዚህኛ ኃብትና ክብር ካስገኙላቸው አገር ጋር ምን ተቃርኖ እንዳላቸው ለኢትዮጵያ ሕዝብ የሚገልጹበት አዲስ የዘመን መለወጫ ዓመት በዓል እንዲከበር ህወሓት/ኢህአዴግ ሰብኳል፤ ሕዝቡ በዓሉን የሚያከብርበትን ሁኔታ ግን አላመቻቸም። የኢትዮጵያ ሕዝብ ገዢዎች ከሕዝቡ ጋር ተጣልተዋል የሚሉ ብዙ ናቸው። ከሕዝቡ ጋር ተቃርኖ ከሌላቸውና የኢትዮጵያ ሕዝብ ተቻቻሎ እንዲኖርና ሁሉም ኢትዮጵያዊያን ከድህነት ነጻ ወጥተው ራሳቸውን እንዲችሉ ፍላጎት ካለ፤ አገሪቱን በክልል ለይይተው፤ አንቀጽ 39 መመሪያቸው አድርገው ወዘተ በኢትዮጵያ ሕዝብ ላይ የጫኑትን ሕገ መንግሥት የሚቀይሩበት፤ ቢያንስ የሚያሻሽሉበት ወቅት አሁን ነው። ጠባብ ብሄርተኝነት የማይቀጥል አገርንና ህብረተሰብን ከፋፋይ መሆኑን ተቀብለው ኢትዮጵያዊነት የሚያኮራ የዜግነት መለያችን መሆኑን ይፋ የሚያደርጉበት ወቅት ዛሬ ነው።

እነዚህ አዲስ ባለ ኃብቶችና ባለሥልጣናት የኢትዮጵያና የመላው 105 ሚሊዮን ሕዝቧ ባለ ውለታ ናቸው። ከድህነት ስቃይ ነጻ ያወጧቸው ኢትዮጵያና የኢትዮጵያ ሕዝብ ናቸው። ለሁለቱም ኃላፊነት አለባቸው። የመጀመሪያው ሃላፊነት **የኢትዮጵያን ታሪክ ተቀብሎ** ግዛታዊ አንድነቷን፤ ዳር ድንበሯን፤ ቀጣይነቷን፤ ብሄራዊ ጥቅሟን፤ ሉዐላዊነቷንና ክብሯን በማያሻማ ደረጃ ማክበርና ማስከበር ነው።

ጠባብ ብሄርተኝነት፤ ጎጠኝነት፤ አድልዊነት ወዘተ ከቀጠለ ኢትዮጵያንና ኢትዮጵያዊያንን ወክሎ የሚናገር ማን አለ? የምንሰራውና የምንናገረው ሁሉ ኢትዮጵያን የሚያጠፋ ከሆነ የጋራ አገር አለን ለማለት የምንችልበት ሁኔታ የት ላይ ነው ያለው? ለዚህኛ ኢትዮጵያ ለምትባል አገር ማን አቤቱታ ያቅርብ? ወደ ተባበሩት መንግሥታት ብንሄድ ይስቁብናል!!

በዚህ ሁኔታ ወደፊት የሚከሰተውን ሳስብ እንቅልፍ አይዘኝም። የወደፊቱን (የዛሬ አምሳና መቶ ዓመታት) ስናጤን ዛሬ የምንኖርበት ዓለምና የወደፊቱ ዓለም በጣም የተለያዩ እንደሚሆኑ ማሰብ ግዴታችን ነው። ይህን የማይታወቅ ዓለም የልጅ ልጆቻችን እንዲዘጋጁበት ከፈለግን ጠባብ ብሄርተኝነትን ማስወገድ፤ አብሮና ተደጋግጦ መኖርን ማስቀደም ግዴታችን ነው። የሕዝብ ቁጥር እየጨመረ መሄዱ አይቀርም። የሕዝብ ቁጥር መጨመር በተናጠል ችግር አያመጣም። ችግር የሚፈጥረው መቻቻልና መግባባት አለመኖሩ ነው። ዛሬ የፖለቲካ በሽታችን ሁሉም “እኔ መሳፍንት ነኝ፤ ግዛቴና የተፈጥሮ ኃብቴ ይከበር ማለቱ ነው።” ከወገኑ ጋር ተቻቻሎ ለመኖር የማይችል ሕዝብ የሚኖረው አጣ ሰማሊያን፤ ደቡብ ሱዳንን፤ አፍጋኒስታንን፤ ሶሪያን የሚመስል ነው። ኢትዮጵያዊያን በገፍ አገራቸውን የሚላቁበት ምክንያት ተስፋ ስለቆረጡ ነው። የወደፊቱን ዓለም “በአገራችን ሆነን ልንወጣው አንችልም” የሚል መልእክት እየላኩ ነው።

የወደፊቱን ዓለም የሚቆጣጠሩት ኃይሎች ለዲሞክራሲ፤ ለፍትህ፤ ለሕግ የበላይነት፤ ለእውነተኛ እኩልነት፤ ችግሮችን በመወያየትና በመግባባት ለመፍታት ለቆረጡ፤ ስግብግብነትን አስወግደው ያላቸውን የተፈጥሮና የገንዘብ አቅም ለጋር የሽ ዓላማዎች ለማዋል የቆረጡ

ሕብረተሰቦች ነው። ባለሞያዎች እንደሚሉት ወደፊት የሚከብሩትና አደጋዎችን የሚወጡት ዜጎች በማህበረሰባዊነት በጋራ ጥቅም የሚያምኑ ናቸው (Those with community and solidarity spirit). ከተማነት እየተስፋፋ ሲሄድ በሕዝቦች መካከል ያለው ግንኙነት መቻቻልን፤ አብሮና ተካፍሎ መኖርን ይጠይቃል። በስግብግብነት የተበከለው የምእራብ ሊብራል ካፒታሊዝም ለዚህ ፍትሃዊ ለሆነ አዲስ ስርዓት የተዘጋጀ አለመሆኑን ሊቃውንት ሲተቹት ቆይተዋል። እነሱ ዓለምን የሚያሸረክሩት በየአገሩ እንሱን መሰል የጥቅም ሊሂቃንን (Social Elites) በመፍጠርና በመንከባከ መሆኑን ባለሞያዎች ይጠቅሳሉ። እነዚህ ለራሳቸው ጥቅም የፈጠሯቸው ማፊያ የሚመስሉ ቡድኖች የፖለቲካ ስልጣን እየያዙ ሽብርተኛ የሆነ የመንግሥት ስርዓት (Terrorist State and Government) መስርተው ሌላውን በሽብርተኛነት የሚከሰቡትና የሚያሰቃዩበት ዋና ምክንያት የውጭ ደጋፊ ስላላቸው ነው። ሁለቱም ኃይሎች ለሃገር ወዳጆችና ለማህበረሰባዊ ዲሞክራሲ (Social and Participatory Democracy ጠላት ናቸው። (Robert Gaylon Ross, The Men Who Really Run the World, H. Paul Jeffers, History's Greatest Conspiracies.

በጆፊርስ (Jeffers) ጥናት መሰረት እንደምናየው አሜሪካኖች ታዳጊ አገሮችን ለራሳቸው ጥቅም አመች በሆነ ስልት ለመቆጣጠር የቻሉት በሚፈልጓቸው አገሮች የጥቅም ተባባሪዎችን በመፍጠር ነው። ይህ የሚደረገው በዘፈቀደ አይደለም። በብዙ ጥናት፤ ምርምርና ውይይት ነው። “International elites of politics, industry, commerce, diplomacy, leaders of the communications and news media, intellectuals; and the military” and global bodies such as the IMF, the World Bank, WTO, the World Court and numerous others are part of the humongous non-elected body of people and institutions that run the world” convene in secret and in public and manage our complex world in accordance with their own needs. በተለይ፤ የአሜሪካኖች የበላይነት በደሚኒካን ሪፐብሊክ፤ በኢራክ፤ በአፍጋኒስታን፤ በሻሁ መንግሥት በኢራን፤ በግብጽ፤ በደቡብ ኮሪያና በሌሎች አገሮች የሚካሄደው አገር ወዳድ መንግሥታትን በመገልበጥና ለአሜሪካኖች አመች በሆኑ ቡድኖች በመተካት ነው። የሃሳብ ተቋሞችና “የበጎ አድራጊዎች (Good Samaritans) ዋና ስራም ይኼው ነው። “The annual and exclusive retreat of America’s elites, the rich and powerful, including U.S. Presidents, cabinet officials, directors and officers of corporations, bankers, financiers, military contractors, leaders of the oil industry and nuclear power companies, and journalists” is not to make the world a better place for the billions of people who inhabit this planet. It is to preserve power, privilege and influence.

በዳቮስ (Davos) ሆነ በአሜሪካ በሚደረገው የግል ስብሰባ ኃይልና ኃብት ያላቸው ግለሰቦች ሲሰበሰቡና ሲመካከሩ የበለጠ ኃይላችኛ፤ የበለጠ ኃብታም ይሆናሉ። በተባበሩት መንግሥታት ተቋማትም ያለው ሁኔታ የተለየ አይደለም። እኛ እርስ በርሳችን እየተባላን እነዚህ ኃይሎች ጥቅማቸውን ይስከብራሉ።

ኢትዮጵያ ብዙ ፈተናዎችን ያለፈችና አሁንም በብዙ ፈተናዎች የተበከለች አገር ናት። ይኼን ሃተታ እንድጽፍ የተገደድኩበት አበይት ምክንያት ይህች ረዥም ታሪክ ያላት፤ ታላቅና ለሁሉም ዜጎቿ የሚበቃ የተፈጥሮ ኃብት ያላት አገር በራሷ ልጆች ስትጠቃ ማየቴ ነው። ፊት ለፊት የሚታገሉላትና ደፍረው ለታላቅነቷ፤ ለቀጣይነቷና ለሉዐላዊነቷ የቆሙላት እየቀነሱ፤ እንደ ህወሓት ፊት ለፊት አትራፊና ዘራፊ ሆነው ኃብት እየካበቱና ከጀርባ ሆነው ታላቋ ኢትዮጵያ “ትንሽ” አገር እንድትሆን ቀን ከሌት የሚሰሩት እየጨመሩ ሲሄዱ የቀድሞ አባቶቻችንና እናቶቻችን ምን “ሃጢያት” ስርተው ይሆን? የሚል ጥያቄ አነሳለሁ። ለዚህ መልስ ለማግኘት ቀላል ስለሆነ የታሪክ መጻሕፍቶችን አነባለሁ። ታሪካችን የሚያኮራ መሆኑን እንደ ገና አረጋግጬ ችግሩን የፈጠርነው “እኛው ነን” ወደሚለው የተለመደ ድምዳሜ አመራረሁ። ከዚያም መፍትሄውን ከእኛ ሌላ ማንም ሊሰጠን አይችልም እላለሁ።

ያለፈውና የአሁኑ የኢትዮጵያ ታሪክ የሚነግረን ታሪክ የውጭ ኃይላን መንግሥታት፤ ድርጅቶችና ግለሰቦች አገር ቤት ካሉት ጋር በመመሳጠር ኢትዮጵያ ነጻ፤ የተከበረች፤ የተባበረችና ኃብታም አገር እንዳትሆን ብዙ ሴራዎችን አካሂደውባታል፤ አሁንም እያካሄዱባት ነው። ይህን የሚያደርጉት ተጠቃሚዎችን በመፍጠር፤ በየድርጅቱ በማስገባት፤ መሸሽጊዎች በማመቻቸት ወዘተ ነው። ይህን ግዙፍ ችግር ልንፈታው የምንችለው በአሁኑ የብሄር/ቋንቋ ፌደራሊዝም ስርዓት ሊሆን አይችልም። በመከፋፈልና በመበታተን ሊሆን አይችልም። ሕዝቡ የፖለቲካ ስልጣኑ ባለቤት እንዲሆን በማመቻቸት፤ የሃገራችን የተፈጥሮ ኃብት ለሁሉም ኢትዮጵያውያን ጥቅም እንዲውል ያልተቆጠበ ጥረት በማድረግ ብቻ ነው። ይህን ለማድረግ እውነተኛ ዲሞክራሲ አስፈላጊ ሆኗል።

ህወሓት/ኢህአዴግ ሰላምን፤ መቻቻልን፤ እርጋታን አይፈልግም። ያስጠቃኛል የሚል ግምትና እምነት አለው። የኢትዮጵያን ቀጣይነትና ሉዐላዊነት ያለማወላወል አይቀበልም። በአሮሞና በሶማሌ ብሄር ኢትዮጵያውያን መካከል የእርስ በርስ ግጭት ኢንዲካሄድ የፈቀደውና ያመቻቸው እርጋትና ስለማፈላግ ነው። እነዚህን ጠቃሚ መርሆዎች ማስከበር የምንችለው እኛው ነን። ይህን ለማድረግ የምንችለው በመተባበርና አብሮ በመስራት ነው።

በተጨማሪ፤ የውጭ ጠላቶችን ከበባንም ለመቋቋምና ለማጋለጥ የምንችለው እኛው ነን። ይኼን ከበባ ለመቋቋም ከቆረጥን ከሌሎች የአፍሪካ ቀንድ ጎረቤት አገሮች ተወላጆች ጋር መቀራረብና አብረን መስራት አለብን። ከበባው የሚያስጠቃው የኢትዮጵያን ሕዝብ ብቻ አይደለም። መላውን የአፍሪካን ቀንድ ተወላጆች ጭምር ነው።

ኢትዮጵያ ተብላ የምትታወቀው ሃገራችን ከተመሰረተችበት ከአራት ሺህ ዓመታት በፊት ጀምሮ የኢትዮጵያ የውጭ ጠላቶች ኢትዮጵያን ለማፈራረስ፤ ዘላቂ ጥቅሞቿን ለመንጠቅ፤ ዳር ድንበሯ እንዳይከበር ለማድረግ፤ ብሄራዊ የሆነ ጠንካራና ዘመናዊ ኢኮኖሚ እንዳይመሰረት ለማድረግ ወዘተ ያልሞከሩት ተንኮል የለም። መልኩንና ዘዴውን ይቀይራል እንጅ፤ ሴራው ወደፊትም ይቀጥላል።

የውጭ ኃይሎች ኢትዮጵያን ለምን ከበቧት?

ጥያቄውን ሙሉ በሙሉ ለመመለስ አልሞክርም። ቦታው አይደለም። ሆኖም፤ አራት ቁልፍና ለአገር ቀጣይነት እና እድገት ወሳኝ፤ ለውጭ ግንኙነትና ለግጭት መንስኤ የሆኑ የተፈጥሮ ጥራቶችን (Geographic as well as Natural Resources Assets) ለመጥቀስ እንደዳለሁ።

1. የኢትዮጵያ ስትራቴጂክ የጅኦግራፊ አቀማመጥ፤
2. የኢትዮጵያ ሰፊ ለም መሬት፤ ወንዞች፤ ዝናብና ሌላ የተፈጥሮ ኃብት፤
3. የኢትዮጵያ ረጅም ታሪክና የሕዝቧ አገር ወዳድነት፤
4. ኢትዮጵያ በቀይ ባህር ያላት ታሪካዊና ተፈጥሯዊ መብት።

ባለሞያዎች ስለ አፍሪካ ሲጽፉ “የተፈጥሮ ኃብት እርግጥን ነው” ይላሉ። በአብዛኛው “እርግጥን” ነው። አባይን እርግጥን ነው ለማለት አልቻልንም። የዓባይና ሌሎች ወንዞች ለኢትዮጵያ እድገት ወሳኝ ናቸው። ሆኖም፤ እንደ ዓባይ ያሉት ታላላቅ ወንዞች ወደ ኃይል ማመንጫና ወደ መስኖ ግድብ ሲቀየሩ እንደ ግብጽ ያሉትን አገሮች ስለሚያስደነግጡ አደጋዎችን መጋበዛቸው የማይቀር ነው። ለዚህ ነው በጽሁፎቻቸው የኢትዮጵያ ገዥ ፓርቲ ኢትዮጵያዊያንን መከፋፈል የለበትም ያልኩት። አሁንም ለመደጋገግም፤ ለኢትዮጵያ ዋና ዋስትናዋ የሕዝቧ አንድነትና እድገት ነው። የተፈጥሮ ኃብት ዋና ጥቅሙ የሕዝቡን ህይወት ማሻሻሉ ነው። የጥቂቶችን ኪስ መሙላቱ አይደለም!!

በተፈጥሮ ኃብት የታወቀው ኮንጎ ኪንሻሳ ወይንም ዛየር ነጻ ከመውጣቷ በፊትና ከወጣች በኋላ ሰላምና እርጋታ አግኝታ አታውቅም። የውጭ መንግሥታት፤ ድርጅቶችና ግለሰቦች የተፈጥሮ ኃብቷን እየነጠቁት ነው። ይህች ኃብታም ለመሆን የምትችል አገር ወዳድና ዲሞክራሲያዊ መንግሥት እንዳይመሰረት ከፍተኛ ሴራ ሲካሄድባት የቆየች አገር ናት። እንደ አንጎላ፤ ናይጄሪያ፤ ካሜሩን፤ ጋቦን፤ ጊኒ የመሳሰሉት ነዳጅ አምራች አገሮች በመጥፎ አስተዳደር፤ በአድልዎና በሙስና ስለተበከሉ ተራው ሕዝብ ከተፈጥሮ ኃብቱ ጥቅም አግኝቷል ለማለት አይቻልም። ይህ በአፍሪካ አገሮች የሚታየውን በመጥፎ አገዛዝ የተበከለውን አንዱን ጎን ያሳያል፤ ሌላም ጎን አለ!! ይኼ መልካም አስተዳደር ወይንም ዲሞክራሲያዊ ጎን ነው።

እንደ በትስፋና ያሉ የመንግሥት ስርዓታቸውን ያስተካከሉ ዲሞክራሲያዊ አገሮች የተፈጥሮ ኃብታቸውን ለማህበረሰባዊ አገልግሎት አውለው አስደናቂ የእድገት ውጤቶች አሳይተዋል። ከፍተኛ ገቢ አላቸው ከሚባሉት አገሮች ማካከል በትስፋና፤ ሞሪሺየስ፤ ሴቪልስ፤ ደቡብ አፍሪካ ይገኙበታል። ላወቀበት የተፈጥሮ ኃብት ለዘላቂና ለፍትሃዊ እድገት ወሳኝ ነው።

ሆኖም፤ የአገዛዝ ስርዓቱ አሳታፊ፤ ፍትሃዊ፤ ግልጽነትና ሃላፊነት ያለው፤ ዲሞክራሲያዊ ካልሆነ የተፈጥሮ ኃብት ፋይዳ ቢስ ነው። ኢትዮጵያ ብዙ ጥራቶች ያሏት አገር ሆና እስካሁን የምግብ ጥገኛ የሆነችበት ዋና ምክንያት ፍትሃዊ የሆነ አገዛዝ ስለሌላት ነው።

በእኔ እምነት፤ የኢትዮጵያ ማህበረሰባዊ ጥራቶች ከነዳጅ፤ ከእንቁና ከሌላ የበለጠ ጥቅም እንዳላቸው አምናለሁ። እኔን ያሳሰብኝ፤ ይህን እምቅ ኃብት በማባከን ላይ ያለው ገዢው ፓርቲ ብቻ ሳይሆን እኛው ራሳችን ተጨማሪና አጋር መሆናችን ነው። ገዢው ፓርቲ ያባክናል፤ እኛም ጥሩ አማራጭ ለመስጠት አልቻልንም። የኢትዮጵያን እምቅ ኃብትና አቅም የሚያውቁ የውጭና የአገር ውስጥ ተቀናቃኞች ኢትዮጵያ ተፈጥሮ ያበረከታትን፤ ተከታታይ ትውልድ መስዋእት ሆና ያቆየውን ኃብቷን ተጠቅሞ ራሱን የቻለና ጠንካራ ማህበረሰብ እንዳትመሰርት ማገቅ ሆነው ቆይተዋል። እኛም ደፍረን ይህን ተንኮል አቁሙ ለማለት አልቻልንም። ምክንያቱም ተከፋፍላናል። እርስ በርሳችን እንነታረካለን። መከፋፈላችን ለውጭ ጠላቶች አመች ሁኔታን ፈጥሯል።

ካለፈው ጥፋት እንማር

በእኔ ግምት በኢትዮጵያ ላይ ያልተጸነሰ፤ ያልታቀደ፤ ያልተቀናጀና ያልተካሄደ ሴራ (Conspiracy) የለም። በተለያዩ ወቅቶች የተለያዩ የውጭ ኃሎች ኢትዮጵያን ግዛታቸው ለማድረግ ሞክረው በጀግናው የኢትዮጵያ ሕዝብ ቆራጥነትና ሀብረት ሴራቸው ሳይሳካ ቀርቷል። ምንም እንኳን ብዙ የሰው፤ የከብትና ሌላ የተፈጥሮ ኃብት፤ የማይተኩ የአገር ቅርሶችና ሌላ ኃብትና ጥሪት ቢያወድሙም ኢትዮጵያን ኃይል ተጠቅመው ሊገዟት አልቻሉም። ይኼ የኢትዮጵያ ሕዝብ ጥንካሬ ምልክት ወይንም እሴት ነው። በትሪሊየን ዶላር ሊገዛ አይችልም።

ኢትዮጵያን ለማሸነፍ መጥቶ በህይወቱ ወደ አገሩ የተመለሰ የግብጽ ተወላጅ ወይንም ፈረንጅ ለማግኘት ያስቸግራል። ግብጽች ይህን ሃቅ ያውቃሉ። ለዚህ ነው የአገር ውስጥ ደጋፊዎች እየፈለጉ እኛን የሚያጠቁን። በኢትዮጵያና በግብጽ ሕዝብ መካከል ጥንታዊ የሆነ ግንኙነት መኖሩን ታሪክ ይመሰክራል። የግብጽ ስልጣኔ የኢትዮጵያ በረከት መሆኑን አንገርሳ!! አባይ ይባላል።

አዶልፍ ፓርላሳክ (ተርጓሚ ጅብሬ መኮንን) “የሃብሻ ጅብጁ” እና ኮ/ል አሌሃንድሮ ዴል ባዮ (ተርጓሚ ዶ/ር ተስፋዩ መኮንን ባይለዮኝ) “ቀይ አንበሳ” በተባሉት መጻሕፍቶቻቸው እንዳሰተማሩን፤ ኢትዮጵያ “ለእኔ ትገባኛለች” ብሎ ከሌሎች የአውሮፓ ቅኝ ገዢዎች ጋር ተመሳጥሮ ኢትዮጵያን የወረረው የጣሊያን መንግሥት በጀግናው በኢትዮጵያ ሕዝብ ብርታት፤ ህብረትና ቆራጥነት፤ በመጀመሪያ በአጼ ምኒልክ አስደናቂና ብልሃት የተሞላበት አመራር በአድዋ ተሸንፎ ያልሞተውን ወራሪ የጣሊያን መንግሥት መርከቦች ተጠቅሞ ወደ አገሩ መልሷቸዋል። በሁለተኛው ዙር የጣሊያን ወረራ የኢትዮጵያ አርበኞች ተስፋ ሳይቆርጡ አገራቸውን ከፋሽስቶች መንጋጋ ነጻ ለማውጣት ችለዋል።

ማሰብ ያለብን እንደዚህ የሚያኮራ ታሪክ ያላት ኢትዮጵያ ድህነትን፤ ጥገኝነትን፤ ኋላ ቀርነትንም ለማሸነፍ እንደምትችል ነው። አሮሞው፤ አማራው፤ ትግራይ፤ አጃኩ፤ አፋሩ፤ ጉራጌውና ሌላው ኢትዮጵያዊ በዚህ ሊኮራ ይገባዋል!!

ሀወሐቶች/አህአዴግ ስሜዳደቁብን እድገትን፤ ተሃድሶን የጀመርን እኛ ነን ይሉናል። የሰው ልጆችንም “እኛ ፈጠርን” ቢሉ አያስገርምም። ሻቢያ፤ አነግና ሀወሐት ኢትዮጵያ “የመቶ ዓመታት ታሪክ ነው ያላት” ሲሉ ነው ይህችን አገር ሊያፈርሷት ተነስተዋል ብለን መነሳት የነበረብን። ስብሃት ነጋ የትምክህተኞች ምሽግና መሰረት የሆኑትን “የኢትዮጵያ ተሞህዶ ቤተ ክርስቲያንና የአማራውን ብሄረሰብ” በማያንሰራሩበት ደረጃ “አድቅቀናቸዋል” ሲል ነው አዲስ የኃይማኖት ታሪክ፤ አዲስ የኢትዮጵያ ታሪክ እንዲጻፍ ወስነዋል ብለን መረባረብና መታገል የነበረብን። ዛሬ አንዳንድ “የአሮሞ ጠባብ ብሄርተኞችና የውጭ ደጋፊዎቻቸው” ኢትዮጵያ የሚለውን ስም ፈጽሞ ለማጥፋት የተቀነባበረ ዘመቻ ይዘዋል። ኢትዮጵያን ስርዞ “ኩሽ” ብሎ ለመሰየም፤ ለኢትዮጵያ ደጋግሞ እውቅና የሚሰጠው መጽሃፍ ቅዱስ ተቀይሮ ኩሽና ሱዳን የሚሉት እንዲተኩበት እየተደረገ ነው። እነዚህ አብዛኛውን የአሮሞ ሕዝብ አይወክሉም።

የዛሬ ሰላሳ ዓመት ተመሳሳይ ጥረት ተደርጎ የኢትዮጵያ የክርስትና፤ የእስልምናና የሌሎች መንፈሳዊ መሪዎችና አባቶች ተሰብብሰውና ተመካከረው ይህ ሴራ ለአገሪቱና ለሁሉም ኃይማኖቶች አደገኛ ስለሆነ ለዓለም አብያተ ክርስቲያን ተቋሞችና ለሁሉም ለሚመለከታቸው ተቋሞች የሚረዳ ጠንካራ አቋም የያዘ አቋም ተወስዶ፤ የአቤቱታ ደብዳቤ ተጽፎ ይህ ወንጀል ትክክል አለመሆኑ ተረጋግጦ የተጻፉት መጻሕፍቶች ሁሉ እንዳይበተኑ ተደርጎ ነበር። ከሰላሳ ዓመታት በኋላ አዲስ ምርምር፤ አዲስ የመጽሃፍ ቅዱስ ትርጉም፤ አዲስ የአገር ስያሜ እንዲካሄድ ለምን እንደ ተደረገ ሰፊ ጥናትና ውይይት በአስቸኳይ መካሄድ አለበት።

ይህ አዲስ ክስተት የገዢው ፓርቲ እጅ አለበት ወይንስ የለበትም የሚለውን ለጊዜው አልፎታለሁ። በአጭሩ ለማለት የምገደደው ውሸት ተደጋጋሚ ሲሆን እውነት ይሆናል። እድገትን እኛ ጀመርንው የሚለው ውሸት ነው። የኢትዮጵያ ታሪክ የመቶ ዓመት ታሪክ ነው የሚለው ውሸት ነው።

ዘመናዊነት በሀወሐት/አህአዴግ አልተጀመረም

አጼ ምኒልክ የአድዋ ድል መሪ ብቻ አልነበሩም። ከአጼ ቴዎድሮስ በኋላ ኢትዮጵያን በሁሉም የኢኮኖሚ ክፍሎች ዘመናዊ ለማድረግ እቅድ አውጥተው የእድገት መሰረት የጣሉት አሳቸው ናቸው። በጦርነቱ በኩል የአጼ ምኒልክ ድል ኢትዮጵያዊያንን ያስተማረን አንድ የጥቁር መንግሥት የነጭን መንግሥት በጦርነት ሲያሸንፍ ኢትዮጵያ የመጀመሪያዋ መሆኗን ነው። ግን ያደረገት ይኼ ብቻ አይደለም። የትምህርት፤ የኢንቬስትመንት፤ የሃይድሮ፤ የዘመናዊ መንገድ፤ የመገናኛ ብዙሃን፤ የውጭ ግንኙነት፤ የማእደን ልማት፤ የንግድ፤ የባንክና የኢንዱስትሪ መስፋፋት ስራ የተጀመረው በአሳቸው ዘመን መንግሥት ነው። እኛ ኢትዮጵያዊያን መሪዎች የሉንም ስንል ያሳፍራል፤ መሪዎች ነበሩን።

አጼ ቴዎድሮስ፤ አጼ የሃንሰ፤ አጼ ምኒልክ፤ አጼ ኃይለ ሥላሴ የኢትዮጵያ ታላላቅ መሪዎች ናቸው። እነዚህ አገር ወዳድ መሪዎች እንደ ጣሊያኖች ያሉ የውጭ ጠላቶች ኢትዮጵያን የፈለጉበትና የወረሩበት ዋና ምክንያት የራሳቸውን የስራ እድል፤ የኢኮኖሚ፤ የንግድ፤ የባንክና የተፈጥሮ ኃብት ፍላጎት ለማሟላት ነው እንጅ ለእኛ ስልጣኔን ለማምጣት አለመሆኑን ሙሉ በሙሉ ያውቁ ነበር።

ለምሳሌ ኢትዮጵያ የክርስትና ኃይማኖትን የተቀበላችና የነቢዩ ሞሃመድን እምነት ተከታዮች ተቀብላ ያስተናገደች አገር መሆኗ እየታወቀ፤ ፈረንጆች ክርስትና እንዲስፋፋ ለማድረግ የሞከሩበት ምክንያት ለምንድን ነው? እነዚህ መንግሥታት ኢትዮጵያ ዘመናዊ መሆን እንዳለባትና ዘመናዊ ለመሆን እንደምትችል ያውቁና የምኑ ነበር። ስለሆነም፤ ኢትዮጵያዊያን ከተሰማማን አገራችንን ለማልማትና ዘመናዊ ለማድረግ እንችላለን። ግን መርሳት የለለብን አስኳል ጉዳይ አለ። ይኼውም፤ የአውሮፓ መንግሥታት የጣልያንን ፋሽዝም ለመቃወም ያልደፈሩበት ዋና ምክንያት አድዋን በማስታወስ ኢትዮጵያ ጣልያንን ለማሸነፍ ከቻለች እኛ ከደረሰንበት ደረጃ የመድረስ እድል ሊኖራት ይችላል በሚል ግምት ይሆናል የሚል እምነት አለኝ።

ለእኔ የአድዋ ድል የሚያመልክተው እንደ አጼ ምኒልክ አስተዋይ፤ አገር ወዳድ፤ ሁሉን አስተናጋጅና ዘመናዊ የሆነ አመራር ያላት ኢትዮጵያን ብንመሰርት፤ ኢትዮጵያ ልክ እንደ ጃፓን፤ በአጭር ጊዜ ዘመናዊ ለመሆን ትችላለች። ለዚህ ነው፤ የአድዋ ድል ለጣሊያኖች ብቻ ሳይሆን ለሌሎች ነጮች፤ በተለይ ለአውሮፓ ቅኝ ገዢዎች የማይረሳ “ጥቁር ቀለም” እንደ ነበር ይታወቃል የምለው። በእኔ ግምገማ የጣሊያንና የአውሮፓ ቅኝ ገዢዎች ሲገመገሙ “ኢትዮጵያ አሁን ባላት የኢኮኖሚና የመሳሪያ አቅም ጣሊያንን ለማሸነፍ ከቻለች ወደፊት ምን ልትሆን ትችላለች? ይህች አገር ዘመናዊ ከሆነች ከእኛ ጋር ልትወዳደር ትችላለች ይሆን? በአፍሪካ ቀንድ፤ በቀይ ባህር፤ በሌላው አፍሪካ ተወዳዳሪ ትሆናለች!! ኢትዮጵያ ጃፓንን ለመሆን ምን ይጎድላታል? የሚሉ ጥያቄዎችን በምስጢር እንዳስተናገዱ እገምታለሁ።

ሙሴላኒ ኢትዮጵያን ሁለተኛ ጊዜ ሲወር በአውሮፓ ተመጣጣኝ የሌለው የአየር ኃይልና ሌላ ዘመናዊ የጦር ኃይል አዘጋጅቶ ነው። ይህን ያደረገበት ዋና ምክንያት ኢትዮጵያን ለመቅበርና የተፈጥሮ ኃብቷን በበላይነት ለመቆጣጠር ነው። ትኩረት ካደረገባቸው ጉዳዮች አንዱ አገሪቱን በጎሳ ከፋፍሎ ኢትዮጵያዊነት እንዲጠፋ ማድረግ ነበር። ገዢው ፓርቲ ከቅኝ ገዢዎች የቀዳውን “የከፈፍለህ ግዛው” ስርዓት በኢትዮጵያ ሕዝብ ላይ ጭናል የሚባለው ለዚህ ነው።

መልኩ ይቀያይር እንጅ አሁንም ያለው የከበባ ሁኔታ ከዳሮው አይለይም። የአረብ መንግሥታት፤ በተለይ ግብጽና ሱዳን ኢትዮጵያ የአባይን ወንዝ ገድባ ለራሷ ዘመናዊነት፤ የኢንዱስትሪ ልማት፤ ብሄራዊ የምግብ ዋስትና ስኬታማነትና ለመላው ሕዝቧ የኢኮኖሚ ጥቅም ለማዋል እንዳትችል ብዙ መሳናከሎችን ፈጥረውላታል፤ እየፈጠሩላት ነው፤ ወደፊትም ይፈጥሩላታል።

አንድ አገር በእርዳታ ብቻ ዘመናዊ አይሆንም። አሜሪካኖች የኢትዮጵያ ኢኮኖሚ መሰረት ዘመናዊ እንዲሆን ምን የረባ ነገር ሰርተዋል? ከኢትዮጵያ በገፍ የሚሰረቀውና የሚሸሸው ኃብት ወደ ራሳቸው ባንኮችና ሌሎች የኢንቬስትመንት እድል ያላቸው ቦታዎች እንዳይሄዱ ምን ጫና አድርገዋል? ለዚህ ሁሉ ተግዳሮት (Challenge) ብሄራዊ ድክመትና ውርደት መጋቢ የሆነው የራሳችን መከፋፈልና ገዢው ፓርቲ ነው።

የኢትዮጵያ ረገጥም የሥልጣኔ፤ የንግድ፤ የሕዝብ እንቅስቃሴና ስርጭት፤ የኃይማኖት፤ የባህልና ሌላ ታሪክ ከባህር፤ በተለይ ከቀይ ባህር ወሰኗና ወደቧቸው ታሪክ ጋር ቀጥተኛ የሆነ ግንኙነት አለው። የኢትዮጵያ ግዛቶች ከባህር ማዶ እስከ የመንና እስከ ሳውዲ አረቢያ ይጠጉ እንደነበር የታሪክ ባለሞያዎች ያስተምሩናል። ይህ የባህር በር ባለቤትነትና ይገባኛልነት በዓረብ መንግሥታት በኩል ተቀባይነት አግኝቶ አያውቅም። ለምሳሌ፤ በአምሳያ፤ በስድሳዎቹ፤ በሰባዎቹ ዓመታት ግብጽ ኢትዮጵያ የወንዞቿንና የባህር ድንበሮቿን ባለቤትነት አረጋግጣ የዘመናዊነት እንቅስቃሴዋን ስታካሂድ ከሌሎች የዓረብ አገሮችና በአገር ውስጥ ለመገንጠል መንቀሳቀስ ከጀመሩ ግንባሮች ጋር አብረውና ተባብረው የኢትዮጵያን የባህር በር እንዲዘጋ ለማድረግ ችለዋል። በዚህ ሴራ ተባባሪ የሆኑት ግንባር ቀደም መንግሥታት ግብጽ፤ ኢራክ፤ ሶሪያ፤ የፍልስጤም ሕዝቦች ግንባር፤ ሳውዲ አረቢያ፤ ጆርዳን፤ ሌባኖንና ሊቢያ ናቸው። እነዚህ መንግሥታት ዓላማቸውን ስኬታማ ለማድረግ የቻሉበት ዋና ዘዴ የኤርትራን ነጻ አውጭ ግንባር፤ በኋላ የኤርትራ ሕዝቦች ነጻ አውጭ ግንባር (ሻቢያ) ተብሎ ለሚጠራው የተገንጣይ ቡድን ያልተቆጠበ የዲፕሎማሲ፤ የመረጃ፤ የመሳሪያ፤ የገንዘብ፤ የመሸሸጊያና ሌላ ድጋፍ በመስጠት ነው።

October 5, 2017